

Putz Mónika
Semmelweis Egyetem
Szaknyelvi Intézet

A motiváció szerepe a „Haladó magyar orvosi és fogorvosi szaknyelv” kurzuson

<https://doi.org/10.48040/PL.2023.2.13>

A Semmelweis Egyetem angol nyelvű képzésében részt vevő fogorvostan-hallgatók három évig tanulnak magyar fogorvosi szaknyelvet. Célunk az, hogy a hallgatók a klinikán magabiztosan tudjanak kommunikálni a betegekkel és az asszisztensekkel. Mivel a fogorvosok képzése egyetemünkön különösen gyakorlat-központú, a hallgatók a klinikai gyakorlatok során számos fogorvosi beavatkozást is elvégeznek. A magyar szaknyelvi kommunikációs készségek elsajátításának ezért a betegek megfelelő tájékoztatása és biztonsága szempontjából is kiemelten fontos szerepe van. A Szaknyelvi Intézetben évek óta sikerrel működik a kötelező három év magyar fogorvosi szaknyelvtanulást követően szabadon választható tárgyként felvehető „Haladó magyar orvosi és fogorvosi szaknyelv” kurzus, ahova negyedéves és ötödéves hallgatókat várunk. Bemeneti követelmény a sikeres szigorlat a „Magyar fogorvosi szaknyelv” című tárgyból. Jelen tanulmányban a „Haladó” kurzusra jelentkező hallgatók motivációját vizsgálom, amelynek kiemelkedően nagy a szerepe a nyelvtanulás sikere szempontjából. Kérdőíves felmérésem eredményei alapján a szaknyelvtanulási motiváció hosszú távú fenntartásához több interkulturális és egyéni tényező is hozzájárul: az országunkról kialakult kép, a kulturális érdeklődés, a jövőbeli tervek, a korábbi nyelvtanulás során szerzett pozitív vagy negatív tapasztalatok, más nyelvek ismerete, az oktató személye, a klinikai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok, valamint az idősebb hallgatók befolyása.

Kulcsszavak: fogorvosi szaknyelv, kommunikáció, motiváció, beszédértés, beszédképesség

„Csak betegség mellett készülhetnek betegyhoz: a betegség maga fogja őket oktatni, s nem csak a betegséget magyarázó tanár... Egyesítsétek az elméletet gyakorlattal, mint az életben van, és látogassák, ha orvosokká készülnek, mielőtt lehet a kórodákat; tegyenek a beteg körül mindent, mit orvosnak értenie, tudnia kell.” (Markusovszky, 1857:18)

Bevezetés

A Semmelweis Egyetem angol nyelvű képzésében részt vevő fogorvostan-hallgatók három évig tanulnak magyar fogorvosi szaknyelvet. Célunk az, hogy a hallgatók a klinikán magabiztosan tudjanak kommunikálni a betegekkel és az asszisztensekkel. Mivel a fogorvosok képzése egyetemünkön különösen gyakorlat-központú, a hallgatók a klinikai gyakorlatok során számos fogorvosi beavatkozást is elvégeznek. A magyar szaknyelvi kommunikációs készségek elsajátításának ezért a betegek megfelelő tájékoztatása és biztonsága szempontjából is kiemelten fontos szerepe van. A külföldi hallgatóink lehetőséget kapnak arra is, hogy (hasonlóan a magyar anyanyelvű hallgatókhoz) már az egyetemi évek alatt megtapasztalják a valódi (fog)orvos–beteg kapcsolatot, és ezáltal megfelelő kommunikációs rutinra is szert tesznek.

A III. évfolyamon kezdődik a hallgatók klinikai gyakorlati képzése, amely szigorú oktatói irányítással és felügyelettel végzett „tancélos betegellátás” keretein belül zajlik. Ennek során pl. a Fogpótlástani Klinikán a hallgatóknak a klinika által meghatározott fogpótlásokat kell elkészíteniük. A gyakorlati képzés során először teljes lemezes fogpótlásokat készítenek. A betegek berendelése az oktatási tematika szerint történik.

A Szaknyelvi Intézetben évek óta sikerrel működik a kötelező három év magyar fogorvosi szaknyelvtanulást követően szabadon választható tárgyként felvehető „Haladó magyar orvosi- és fogorvosi szaknyelv” kurzus, ahova negyedéves és ötödéves hallgatókat várunk. A negyedévesek szívesen folytatják a tanulást, és az ötödévesek is örömmel

csatlakoznak az államvizsga előtt az ismereteik felfrissítése céljából. A kurzus bemeneti követelménye a sikeres szigorlat a „Magyar fogorvosi szaknyelv” című tárgyból.

Jelen tanulmányban a „Haladó” kurzusra jelentkező hallgatók motivációját vizsgálom, amelynek kiemelkedően nagy a szerepe a nyelvtanulás szempontjából, ez a siker egyik legfontosabb feltétele (Csizér, 2007). A kutatás célja a motiváció feltérképezése – gyakorlati hasznót remélve –, hiszen az eredményeket felhasználhatjuk az alsóbb évfolyamok képzésének esetleges átstrukturálása során. A diákok motivált tanulási viselkedésének magyarázata a szakirodalom szerint (Csizér, 2007; Dörnyei, 2001; Gardner, 2004) az integratív motivációra (adott kultúrához, nyelvhez, beszélőihez való vonzódás), az ehhez szorosan kapcsolódó „második nyelvi motivációs én-rendszerre” (Dörnyei, 2005), „ideális nyelvi énképre” (Dörnyei, 2005), az instrumentális motivációra (a nyelv jövőbeli hasznossága a tanuló számára) támaszkodik. Ehhez járul hozzá az idegen nyelvi önbizalom (Clement, 1980). Clement modellje szerint egyenes arányosság van az anyanyelvi beszélőkkel való kapcsolat mennyisége és a nyelvi önbizalom között (Clement–Cruddenier, 1985). Csizér és Kormos (2006) kutatása szerint is azok a hallgatók rendelkeznek nyelvi önbizalommal, akik több anyanyelvi beszélővel állnak kapcsolatban.

Mit jelent ez a hallgatóinkra vetítve? A hatodik félévben vesznek részt klinikai gyakorlaton először, amikor az utolsó félév „kötelező” szaknyelvi óráit tartjuk. Ebben a félévben érezhetően megnő a tanulási kedv, hiszen amiről eddig csak hallottak az oktatóktól és a felsőbb éves hallgatóktól az valóra válik: az órákon megannyiszor gyakorolt mondatok, kérdések, utasítások már a kezelőhelyiségben, a szék mellett hangzanak el. Akik eddig motiváltak voltak, pl. mert „elhitték”, hogy fontos lesz a magyar szaknyelv ismerete, természetesen tovább szárnyalnak, de nem elenyésző azoknak a hallgatóknak a száma sem, akik ebben a félévben próbálják behozni a lemaradást. Ennek megfelelően a „Magyar fogorvosi szaknyelv” c. tárgy szigorlatán (a hatodik félév végén) évről évre jó eredmények születnek. A kutatásokban megjelenik a „milió” szerepe (Gardner 1985, Csizér 2007), de ezzel az elemmel nem dolgozom, a szülőktől való fizikai távolság és a hallgatók életkora miatt.

A minta

Az angol nyelvi képzésben negyedévre beiratkozott hallgatók közül az elmúlt tanévben 20-an folytatták a szaknyelv tanulását, a 2021-2022-es tanévben 25-en, a 2020-2021-es tanévben 13-an, 2019-2020-as tanévben 10-en jártak a csoportba. Azok a hallgatók tehát, akikhez a kérdőívet eljuttattam, összesen 58-an vannak. A nemek aránya: 30 nő (52%), 28 férfi (48%). A 2019-es évfolyam 10 hallgatója pilot csoportként működött közre a kérdőív összeállítás utáni validálás során.

A kérdőív előállítása és megbízhatósága, statisztika

A kérdőív összeállítása során a szakirodalomban fellelhető iránymutatásoknak megfelelően jártam el (Gardner 1985, 2004; Dörnyei–Csizér, 2012; Csizér–Kormos 2008; Dörnyei 1990, 1994, 2007; Pálkás, 2012, 2013). A Gardner által szerkesztett kérdőívet vettem alapul, ezt adaptáltam – a szakirodalmi javaslatokat figyelembe véve – a Szaknyelvi Intézet feltételeinek megfelelően (célnyelvi környezet, egyetemista korosztály, magyar fogászati szaknyelv, a szülői bátorítás szerepe minimális).

Az eredeti 7 fokú Likert skálát 5 fokúra változtattam a pilot hallgatók próbamérés során adott visszajelzései nyomán. A validálás során nemcsak a pilot évfolyam válaszai alapján változtattam meg néhány mondat megfogalmazását, de egy hallgató segítségével a „hangos gondolkodtatás módszere” (Pálkás, 2012) használatával is alakítottam a megfogalmazáson. Az értelmezést zavaró kifejezéseket javítottam, néhány helyen az állítások sorrendjén is változtattam. A kérdőív nyelve az angol, megfogalmazásában figyelembe vettem, hogy nem

angol anyanyelvű hallgatóknak szólnak az állítások. Egyszerű megfogalmazás, logikus mondatszerkesztés és érthetőség volt a cél. Mindegyik elem kitöltése kötelező, enélkül nem lehet továbbhaladni a kérdőívben.

Gardner kérdőívének adaptált változatához két nyitott kérdést is adtam, abból a megfontolásból, hogy – bár ezek értékelési módja eltér a kérdőív többi részének értékelésétől – a motivációt tekintve pontosabb, egyedibb válaszokat kaphatok, a hallgatók azt érzik, hogy nincsenek keretek közé szorítva, valóban fontos, amit leírnak. Ez nagyobb aktivitást igényel a hallgatók részéről, és a feldolgozása is nehezebb, de így kaphatunk teljes képet.

A statisztikai számításokat az XLMinor Analysis ToolPak segítségével (az Excel bővítménye) készítettem. Először varianciaanalízist végeztem (ANOVA: Analysis of Variance) egy statisztikai interferencia módszer segítségével. A t-próbához hasonlóan az ANOVA is azt segít kimutatni, hogy az adatszoportok közötti különbségek statisztikai szempontból szignifikánsak-e. Az ANOVA a csoportokon belüli varianciaszinteket elemzi a csoportokból vett mintákon keresztül. Ha az adatszoportokon belül nagy a variancia (az adatok szórása az átlagtól), akkor nagyobb az esélye annak, hogy az adatokból kiválasztott minta átlaga véletlenszerűen eltér.

A kérdőív belső konzisztenciájának meghatározására Cronbach alfa értéket számítottam. A vizsgálat a kérdőív megbízhatóságát méri, értéke 0 és 1 közötti; általában 0,6 felett tekinthető megbízhatónak a teszt. Esetünkben a Cronbach alfa=0,815, miszerint a teszt megbízható. Ez a mérőszám a skálátételeket az összes lehetséges módon kétfelé osztja és minden alkalommal korrelációt számít a két rész között. A Cronbach alfa az így kapott összes korrelációs érték átlaga.

1. táblázat. ANOVA és Cronbach-alfa számítások

ANOVA						
<i>Source of Variation</i>	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P-value</i>	<i>F crit</i>
Rows	95,81863636	49	1,955482375	5,416461557	0	1,360049946
Columns	3687,568636	43	85,75741015	237,5381754	0	1,385132263
Error	760,6813636	2107	0,3610258014			
Total	4544,068636	2199				
	MS Error/MS Rows=0,184622375					
	1-0,184622375=0,815377625					
	Cronbach alfa=0,815					

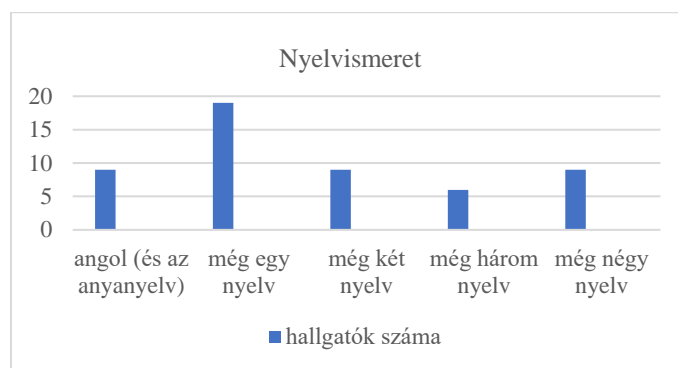
A kérdőív kitöltése, válaszok összegzése

A kérdőív kitöltésére 2022. október 10-17 között került sor. A hallgatókhoz a kérdőív Google űrlap formájában jutott el. Az érintettek tehát a kérdőív kitöltését nem papíralapon, hanem online végezték – egy link segítségével, az anonimitás biztosítása mellett. Az online forma közelebb áll ehhez a generációhoz és környezettudatosság szempontjából is kedvezőbb. A válaszok összegzése az űrlap lezárását követően október 18-án kezdődhetett.

Elemzés

A lehetséges 58 válaszadóból (30 nő, 28 férfi) 50-en töltötték ki a kérdőívet, ez a teljes populáció 86%-a. A kitöltést végző hallgatók esetében a nemek aránya 50-50% (25 nő, 25 férfi). Az életkoruk átlagosan 24,64 év, 8-an 23 évesek, 12-en 24 évesek, 20-an 25 évesek, 10-en 26 évesek. A hallgatók nyelvismerete (a magyar nyelvet nem számítva) a következőképpen alakul: 9-en csak angolul (és az anyanyelvükön), 19-en még egy nyelven, 9-en még két nyelven, 6-an még három nyelven, 9-en még négy nyelven beszélnek (1. ábra).

1. ábra. Nyelvismeret

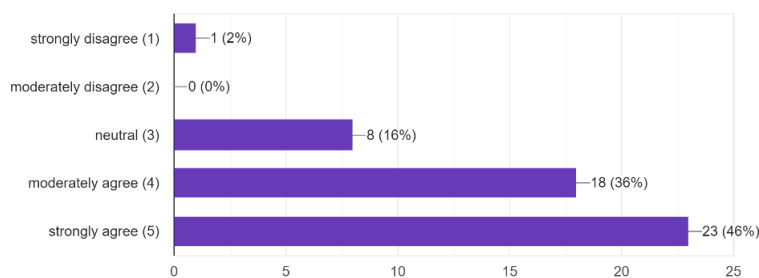

A kérdőív a demográfiai részt és a nyitott kérdéseket nem számítva 44 folyamatosan számozott állítást tartalmaz. Mindegyik után 5 fokú Likert skálán választhattak a hallgatók a következők közül: „strongly disagree (1), moderately disagree (2), neutral (3), moderately agree (4) és strongly agree (5)”. A 44 állítás 6 témakörből került ki, az első témakör az anyanyelvi beszélőkkel kapcsolatos attitűdöt, a második témakör az idegen nyelvek iránti érdeklődést, a harmadik a magyar (fogászati szak)nyelvhez fűződő viszonyt, a negyedik és ötödik rész az integratív és instrumentális motivációt, a hatodik rész a szorongás, önbizalom, beszédértés, beszédkésztség kérdéseit vizsgálta. (Az utolsó két nyitott kérdés pedig célzottan a „Haladó kurzussal” volt kapcsolatos.) A következőkben a teljesség igénye nélkül mutatok meg néhány diagramot a hallgatói válaszok alapján az érdeklődés felkeltése céljából, a fenti témakörök szerint. Az anyag elemzése még folyamatban van, a teljes varianciaelemzés, valamint a nyitott kérdésekre adott válaszok elemzése és a témakörök részletes vizsgálata még nem készült el. A diagramok számozása és angol feliratozása az eredeti 44 állítás alapján történt.

A kérdőív első témaköre az anyanyelvi beszélőkkel kapcsolatos attitűd volt, összesen 8 állítás alapján történt a vizsgálat. Az anyanyelvi beszélőkkel kapcsolatos viszony a következő diagramon látható, amelyből kiderül, hogy milyenek látnak minket, magyarokat az itt élő külföldi hallgatók, könnyű-e velünk kijönni, barátságosak vagyunk-e. Mindössze 46% ért egyet a diagram címében jelzett állítással (2. ábra), további 36% „mérsékelten” ért egyet, tehát összességében 82%-tól kaptunk (4)-es vagy (5)-ös osztályzatot. A kérdőív kitöltése utáni beszélgetések során elmondták a hallgatók, hogy a magyarok nagyon kis százaléka hajlandó angolul segítséget nyújtani pl. ügyintézés során. Jobb a helyzet, ha a hallgatók magyar nyelven próbálkoznak, de – elmondásuk szerint – sajnos sok esetben úgy tesznek a magyarok, mintha nem is értenék őket. Teljesen más a helyzet a klinikán, ahol a közös munka és a közös cél összekapcsolja őket a magyar betegekkel és az asszisztensekkel is, így a kommunikáció is gördülékenyebb.

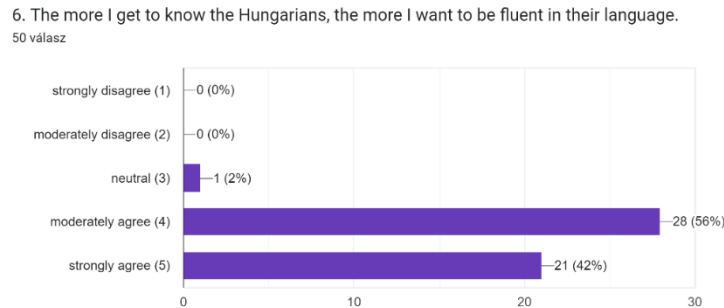
2. ábra. „A legtöbb magyar nagyon barátságos, könnyű a magyarokkal kijönni.”

2. Most Hungarians are very friendly and easy to get along with.
50 válasz

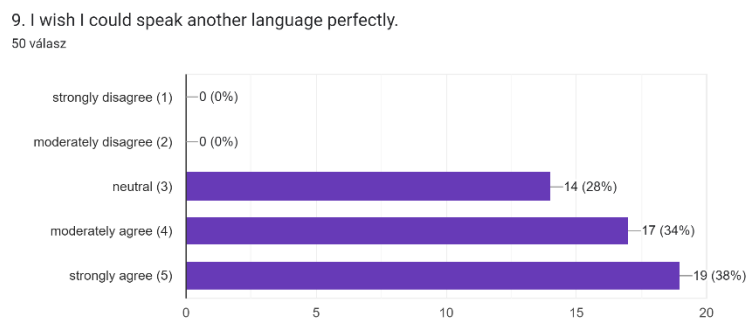
Örvendetes eredmény, hogy a hallgatók nyitottak arra, hogy megismerjék a magyarokat, ahogyan a következő diagramon látható (3. ábra), mindössze 2% (azaz 1 hallgató) közömbös ebben a kérdésben.

3. ábra. „Minél jobban megismerem a magyarokat, annál folyékonyabban szeretném beszélni a nyelvüket.”

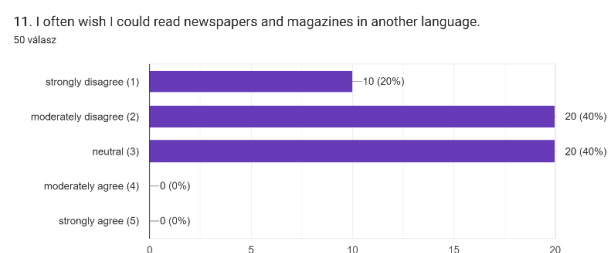
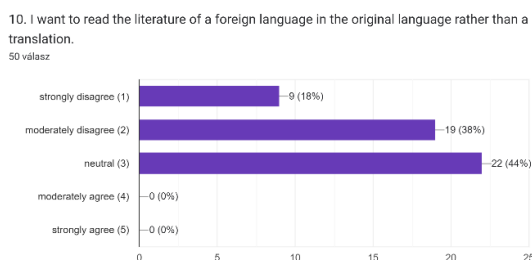
A második témakörben az idegen nyelvek iránti érdeklődést vizsgáltam összesen 10 állítás alapján. Kiderült a válaszokból, hogy a hallgatók fontosnak tartják a nyelvtudást, 72% szeretne tökéletesen beszélni egy másik nyelvet és csak 28% számára közömbös ez (4. ábra).

4. ábra. „Bárcsak tökéletesen tudnék beszélni egy másik nyelvet is.”

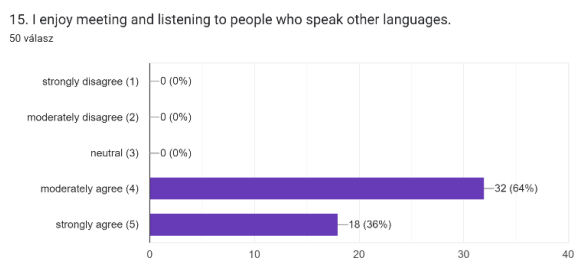

Azonban az is egyértelműen kiderül, hogy a nyelvtudás számukra messze nem azt jelenti, hogy eredetiben szeretnék olvasni a klasszikusokat (5. ábra, 10. kérdés) vagy akár újságokat, magazinokat forgatnának (6. ábra, 11. kérdés). Valószínűsíthetően a technikai lehetőségek (pl. fordítóprogramok elterjedése) miatt már nem is igénylik ezt. Nyilvánvaló, hogy a beszélt idegen nyelv használata fontos számukra (az írott idegen nyelvvel szemben). Nyitottak, érdeklődők, hiszen 100% egyetért abban, hogy „szeretek más nyelveket beszélő emberekkel találkozni és hallgatni őket” (7. ábra). A nyelvtudás tehát érték, de ez a hallgatók számára egyértelműen a beszélt nyelvet jelenti.

5-6. ábra. Az idegen nyelven történő olvasásra vonatkozó állításokkal kapcsolatos hallgatói reakciók

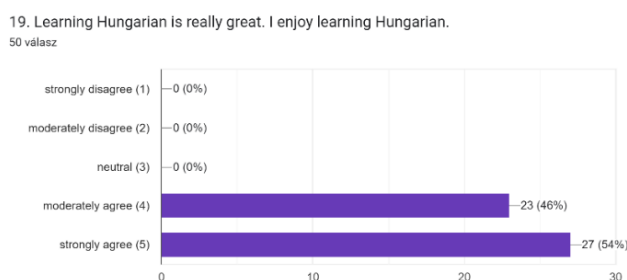

7. ábra. „Szeretek más nyelveket beszélő emberekkel találkozni és hallgatni őket.”

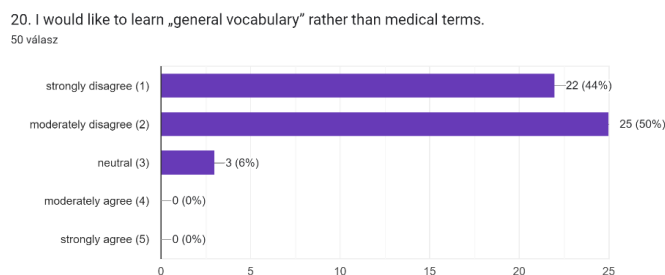
A harmadik témakör a magyar (fogászati szak)nyelvhez fűződő viszonyt volt hivatott felmérni 10 állítás alapján. Válaszaikkal az intézetünkben folyó magyaroktatásról adnak pozitív visszajelzést, a hallgatóink szeretnek magyarul tanulni (8. ábra).

8. ábra. „Nagyszerű dolog magyarul tanulni. Szeretek magyarul tanulni.”

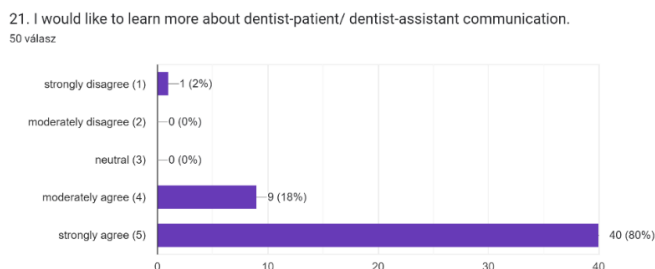

A képzés során a klinikák elvárása szerint szaknyelvet oktatunk, általános nyelvet csak az első félévben tanulnak a hallgatók. Ezért is merült fel a jogos kérdés, hogy igényelnék-e a hallgatók a nagyobb mennyiségű általános nyelvi ismeretet. A válasz a következő két diagramról olvasható le. 94% nem szeretne általános nyelvet tanulni a szaknyelv helyett (9. ábra) és 98% a szaknyelvi ismereteit szeretné még tovább bővíteni (10. ábra). A képzésünk struktúrája tehát nemcsak a klinikai igényeknek, de a hallgatói igényeknek is megfelel.

9. ábra. „Szeretnék szaknyelv helyett inkább általános nyelvet tanulni.”

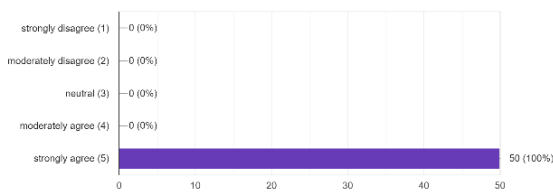
10. ábra. „Szeretnék többet tudni a fogorvos-beteg, fogorvos-asszisztens kommunikációról.”

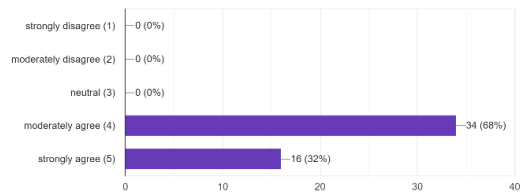
A bevezetőben említettem, hogy Csizér és Kormos (2006) kutatása szerint is azok a hallgatók rendelkeznek nagyobb nyelvi önbizalommal, akik több anyanyelvi beszélővel állnak kapcsolatban. Ezzel párhuzamba állítható a következő diagram, amely szerint a hallgatók 100%-a egyetért azzal az állítással, hogy „*a magyar nyelvtanuláshoz való hozzáállásom pozitívan változott a klinikai munka megkezdésével*” (11. ábra). A magyar betegekkel való találkozások valóban megváltoztatták a hallgatók hozzáállását, hiszen a betegekkel és asszisztensekkel való kommunikációt „*könnyűnek és szórakoztatónak*” tartják (12. ábra). Talán azért, mert sok félévnyi órai szerepjáték után a valóságban is megtörténik minden, amire készültünk.

11-12. ábra. A magyar nyelvvel kapcsolatos attitűd a klinikai munka során

23. My attitude towards learning Hungarian has positively changed (with the clinical work) in third year.
50 válasz

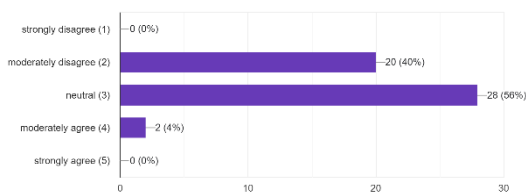
25. I find it easy and fun to communicate with patients/ assistants.
50 válasz

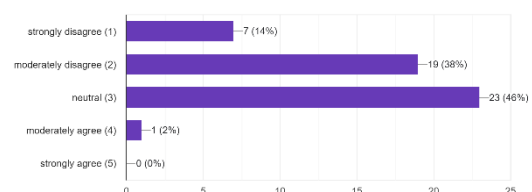
A negyedik és ötödik témakör az integratív és instrumentális motiváció kérdéseire épül hat állítás alapján. A hallgatók egyértelműen a klinikai gyakorlatokra készülnek a nyelvtanulással. A tanuláskor nem játszik szerepet az, hogy az „utca emberét” megértsék (vásárlás, szórakozás stb. alkalmával) (13. ábra) és a magyar diákokkal sem keresik a közös programok lehetőségét (14. ábra). A legtöbben saját mikrokörnyezetükben élve csak a céljaik eléréséhez, klinikai gyakorlatok (15. ábra), szakvizsga, esetleges későbbi budapesti munka miatt használják a nyelvet. Egyáltalán nem fontos tényező az, hogy pl. „*a nyelv tanulása tájékozottabbá tenné őket*” (16. ábra) vagy az, hogy 5-6 itt töltött év alatt szinte elvárható lenne, hogy megtanulják a nyelvet. A céljuk egyértelműen instrumentális, a nyelv eszköz számukra a gyakorlatokon való részvételhez.

13-16. ábra. A magyar nyelv fontosságára vonatkozó állításokkal kapcsolatos hallgatói reakciók

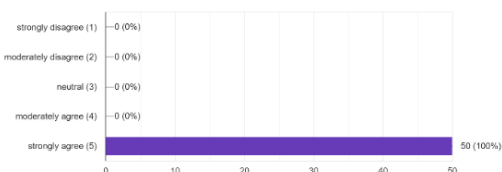
29. Studying Hungarian can be important for me because it will enable me to better understand Hungarian people in the street (shopping, going out, eating out...)
50 válasz

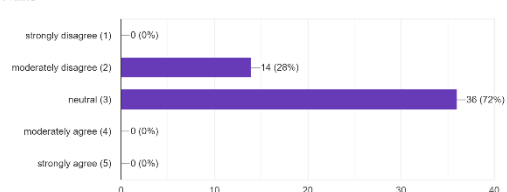
30. Studying Hungarian can be important for me because I will be able to participate more freely in the activities of Hungarian students.
50 válasz

31. Studying Hungarian can be important for me because it will enable me to better understand Hungarian people in the clinics.
50 válasz

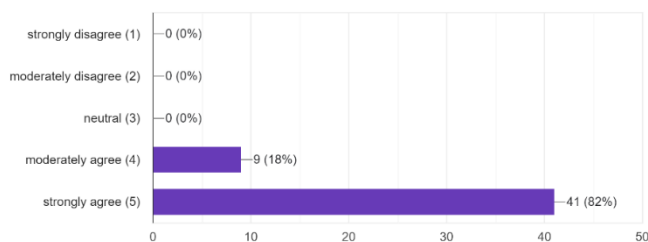
33. Studying Hungarian can be important for me because it will make me a more knowledgeable person.
50 válasz

A hatodik témakör fókuszában a szorongás, önbizalom, beszédértés, beszédképesség vizsgálata áll 10 állítás segítségével. Az egyik legfontosabb állítás ebben a részben, hogy „*elhiszem, hogy képes vagyok megtanulni magyarul*”. Ezzel mindenki egyetért, tehát a magyar nyelv megtanulhatatlanságáról szóló – és az elsőéves hallgatók körében terjedő – legenda csak mítosz (17.ábra).

17. ábra. „Elhiszem, hogy képes vagyok megtanulni magyarul.”

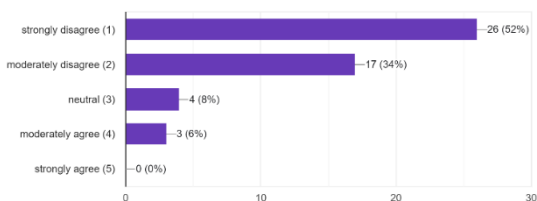
37. I believe that I am able to study Hungarian.
50 válasz

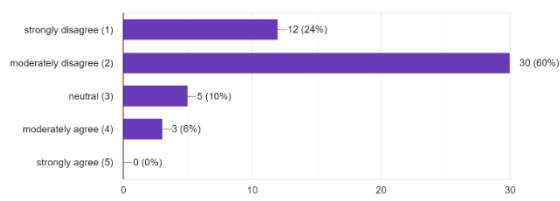
Érzékeny terület az érthetőség és a beszédértés (18–19.ábra). A kérdőív alapján a hallgatóink attól kevésbé tartanak, hogy a betegek nem értik majd őket (erre nagyon jól tudunk az órákon készülni), hiszen 52% nem tart ettől, 34% is csak „mészkelten”. A klinikán elhangzó beszéd (betegek, asszisztensek megnyilvánulásai) megértése kapcsán 24% nem tart attól, hogy nem érti majd, miről van szó, és 60% is csak „mészkelten” tart ettől. A diagramok összehasonlítása során látható, hogy a hallgatók magabiztosabban beszélnek, mint értenek. De mindkét esetben csak néhány hallgató (6-6%) jelez szorongást, félelmet. Célunk az, hogy egyre több olyan hallgatónk legyen, aki egyáltalán nem tart a betegekkel való kommunikációtól a klinikán.

18-19. diagram. A beszédképességről és a beszédértésről szóló állításokkal kapcsolatos hallgatói reakciók

40. I am afraid not to be understood in the clinics.
50 válasz

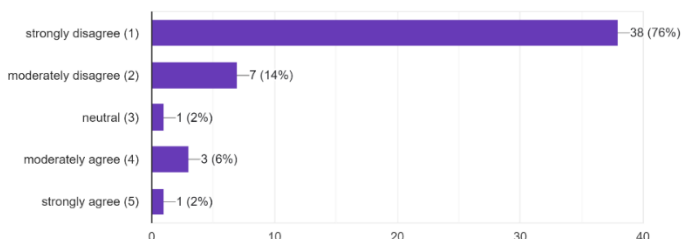
41. I am afraid that I will not understand my patients in the clinics.
50 válasz

Hasonlót mutat egy következő diagram (20. ábra), itt is az látható, hogy szerencsére kevés esetben társul szorongás a nyelvtanulók klinikai beszélgetéséhez, 45 hallgató (90%) egyáltalán nem tapasztalja ezt az érzést.

20. ábra. A szorongásról

39. I get nervous and confused when I am speaking Hungarian in the clinics.
50 válasz

Az utolsó két állítás a „Haladó kurzus” létjogosultságát hivatott felmérni (21-22. ábra), az eredmény egyértelműen mutatja, hogy a hallgatóknak fontos a heti rendszerességű találkozás, mert segítséget kapnak a klinikán felmerült kommunikációs problémák megoldásában.

21-22. ábra. A hallgatók véleménye a Haladó kurzus létjogosultságáról

Konklúzió

A visszajelzések szerint a legnagyobb változást a tanulási kedv terén a harmadéves klinikai gyakorlatok jelentik, hiszen egész idő alatt erre készültünk. A legmotiválóbbr „elem” a hallgatók számára a betegekkel és asszisztensekkel folytatott valódi kommunikáció. Ehhez egyértelműen a szaknyelvi ismereteiket kell bővíteni, a beszédképesség és a beszédértés folyamatos fejlesztésével, hogy a szorongást elkerüljük.

A nyelvtanulásról szerzett korábbi tapasztalatok, más nyelvek ismerete pozitívan befolyásolják a tanulási folyamatot, csakúgy mint az oktató személye. A képzés végéig szükségük van egy „kapocsra”, aminek szerepét az oktató tölti be, így tökéletes választás számukra a „Haladó magyar orvosi és fogorvosi szaknyelvi kurzus”. A motiváció a fogorvosi szaknyelvet oktató tanár segítségével és világos célkitűzéseivel fenntartható azokban a félévekben, amikor még nincsenek klinikai gyakorlataik.

A hallgatók egyik fő motivációja a magyar (fogorvosi szak)nyelv tanulása során az instrumentális motiváció. Kevesen akarnak itt maradni, még kevesebben integrálódni, csupán a képzésük ideje alatt akarják a nyelvünket eszközként használni a céljaik eléréséhez. Nincs szükség tehát a képzés áttervezésére, az általános nyelvi ismeretekből nem igényelnek többet, mint amennyit az első félévben megkapnak. A nyelvtanulás számukra egyértelműen a kommunikációra való képességet jelenti, az írott formái nem fontosak számukra.

Hivatkozások

- Clément, R. – Dörnyei, Z. – Noels, K. (1994): Motivation, self-confidence and group cohesion in the foreign language classroom. *Language Learning*. 44(3). 417–448. <https://doi.org/10.1111/j.1467-1770.1994.tb01113.x>
- Csizér K. – Kormos J. (2006): Az interkulturális kapcsolatok és az idegen nyelvi motiváció összefüggései: Egy interjúkutatás eredményei. *Iskolakultúra*. 11. 12-20
- Csizér, K. (2007): A nyelvtanulási motivációk vizsgálata. *Pedagógiai folyóiratok* 2007/6.
- Csizér, K. – Kormos, J. (2008): The Relationship of Intercultural Contact and Language Learning Motivation among Hungarian Students of English and German. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. 29. 30–48. <https://doi.org/10.2167/jmmd557.0>
- Dörnyei, Z. (1994): Motivation an Motivating in the Foreign Language Classroom. *The Modern Language Journal*. 78/3. 273–284. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.1994.tb02042.x>
- Dörnyei, Z. – Csizér, K. (1998): Ten commandments for motivating language learners: Results of an empirical study. *Language Teaching Research*. 2. 203–229. <https://doi.org/10.1177/136216889800200303>

- Dörnyei, Z. – Csizér, K. (2012): How to Design and Analyze Surveys in Second Language Acquisition Research. In: Mackey, A – Gass, S. M. (eds.) *Research Methods in Second Language Acquisition: A Practical Guide, First Edition*. 74–94. <https://doi.org/10.1002/9781444347340.ch5>
- Gardner, R. C. (1985): *The Attitude/Motivation Test Battery: Technical Report*. The University of Western Ontario, Canada.
- Gardner, R. C. (2004): *Attitude/ Motivation Test Battery: International AMTB Research Project*. The University of Western Ontario, Canada.
- Lavrakas, P. (2008): *A felmérési kutatási módszerek enciklopédiája*, 1. kiadás. SAGE.
- Markusovszky, L. (1857): Az orvos-gyógyszerész tanuló ifjúsághoz. *Orvosi Hetilap, Honi és külföldi gyógyászat és kórbúvárlat közlönye*. 18.
- Pálinkás, M. (2012): The language learning motivational characteristics of technical university students: The case of English. *Porta Lingua*. 297-306.
- Pálinkás M. (2013): Modelling the Internal Structure of the Motivation of BME Students to Learn English. *Porta Lingua*. 289-296.
- Salkind, N. J. (2015): *Mérési és statisztikai enciklopédia* 1. kiadás. SAGE.